

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

P8_TA(2016)0506

Sytuacja mniejszości Rohindża w Mjanmie/Birmie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie sytuacji mniejszości Rohindża w Mjanmie/Birmie (2016/3027(RSP))

(2018/C 238/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Mjanmy/Birmy i w sprawie sytuacji muzułmanów Rohindża, w szczególności rezolucję z dnia 7 lipca 2016 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie strategii UE wobec Mjanmy/Birmy,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Elementy strategii UE wobec Mjanmy/Birmy: szczególne partnerstwo na rzecz demokracji, pokoju i dobrobytu”,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federiki Mogherini w sprawie ustanowienia rządu Republiki Związku Mjanmy,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie niedawnej eskalacji przemocy w Mjanmie/Birmie,
- uwzględniając wspólny komunikat prasowy z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie trzeciego dorocznego dialogu dotyczącego praw człowieka między UE a Mjanmą/Birmą,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa z dnia 4 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając niedawne briefingi wysokiego komisarza Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka (OHCHR) oraz specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie z dni, odpowiednio, 29 i 18 listopada 2016 r. w sprawie pogarszania się sytuacji w zakresie praw człowieka w północnej części stanu Arakan,
- uwzględniając raport wysokiego komisarza Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka z dnia 20 czerwca 2016 r. pt. „Sytuacja w zakresie praw człowieka muzułmańskiej mniejszości Rohindża oraz innych mniejszości w Mjanmie/Birmie”,
- uwzględniając rezolucję przyjętą przez Radę Praw Człowieka ONZ w dniu 24 marca 2016 r. (31/24) pt. „Sytuacja w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie”,
- uwzględniając raport specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie z dnia 18 marca 2016 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. oraz protokół do tej konwencji z 1967 r.,
- uwzględniając Konwencję z 1954 r. dotyczącą statusu bezpaństwowców oraz Konwencję z 1961 r. o ograniczaniu bezpaństwowości,
- uwzględniając globalny plan działań Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) na lata 2014–2024 na rzecz eliminacji bezpaństwowości,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0316.

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

- uwzględniając art. 18–21 Powszechnej deklaracji praw człowieka (PDPC) z 1948 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r. oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych z 1966 r.,
 - uwzględniając Kartę Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN),
 - uwzględniając sprawozdanie parlamentarzystów ASEAN działających na rzecz praw człowieka z kwietnia 2015 r. pt. „Kryzys związany z Rohindzami a zagrożenie aktami okrucieństwa w Mjanmie/Birmie”; wyzwanie dla ASEAN i apel o podjęcie działań”,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w swoim raporcie z dnia 20 czerwca 2016 r. wysoki komisarz ONZ ds. praw człowieka Zeid Ra'ad Al Hussein opisał ciągłe poważne naruszenia praw Rohindzów, w tym arbitralne pozbawienie obywatelstwa, co czyni ich bezpaństwowcami, poważne ograniczenia swobody poruszania się, zagrożenia dla życia i bezpieczeństwa, odmawianie im prawa do opieki zdrowotnej i edukacji, pracę przymusową, przemoc seksualną oraz ograniczenia ich praw politycznych, „co może być równoznaczne ze zbrodniami przeciwko ludzkości”; mając na uwadze, że komisarz Al Hussein wskazał, iż Rohindzowie są wykluczeni z wykonywania wielu zawodów i muszą dopełniać szczególnych formalności w celu uzyskania dostępu do szpitali, czego skutkiem są opóźnienia oraz śmierć noworodków i ich matek w czasie porodów; mając na uwadze, że John McKissick, szef biura agencji ONZ ds. uchodźców w mieście Koks Badżar w Bangladeszu, niedawno powiedział publicznie, że Mjanma/Birma próbuje „dokonać czystki etnicznej w celu usunięcia muzułmańskiej mniejszości Rohindza ze swego terytorium”; mając na uwadze, że naruszenia praw człowieka wobec mniejszości Rohindza noszą znamiona kary zbiorowej;
- B. mając na uwadze, że 9 października 2016 r. uzbrojeni napastnicy zaatakowali trzy posterunki policji w pobliżu granicy z Bangladeszem, w wyniku czego śmierć poniosło dziewięciu funkcjonariuszy, a także zaginęło wiele sztuk broni; mając na uwadze, że rząd Mjanmy/Birmy oświadczył, że uzbrojeni napastnicy byli bojówkarzami Rohindza, w wyniku czego ogłosił prowincję Maungdaw „strefą operacyjną”, z godziną policyjną i innymi surowymi obostrzeniami, w tym wobec dziennikarzy i obserwatorów z zewnątrz, którym nie zezwala się na wstęp na ten teren;
- C. mając na uwadze, że według organizacji praw człowieka źródła lokalne donoszą o poważnych naruszeniach praw człowieka przez siły rządowe w tzw. strefie operacyjnej; mając na uwadze, że rząd Mjanmy/Birmy poinformował o śmierci 69 rzekomych bojówkarzy oraz 17 funkcjonariuszy sił bezpieczeństwa, której to informacji nie można niezależnie zweryfikować z powodu ograniczeń dostępu;
- D. mając na uwadze, że 3 listopada 2016 r. doszło do drugiego ataku na przygraniczny posterunek policji, w wyniku czego śmierć poniósł jeden funkcjonariusz;
- E. mając na uwadze, że organizacje praw człowieka, w szczególności Human Rights Watch, donoszą – na podstawie zdjęć satelitarnych – że w północnej części stanu Arakan, obecnie niedostępnej dla organizacji pozarządowych i niezależnych obserwatorów, doszło do masowych wyburzeń domów mieszkalnych i innego rodzaju budynków;
- F. mając na uwadze, że w dniach 2 i 3 listopada 2016 r. rząd Mjanmy/Birmy zorganizował nadzorowaną przez siebie wizytę w niektórych miejscach w Maungdaw, których dotyczyły te doniesienia, z udziałem 9-osobowej delegacji zagranicznych ambasadorów, w tym koordynatora-rezydenta ONZ, którzy potwierdzili, że widzieli spalone budynki w niektórych miastach;
- G. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach co najmniej 25 000 Rohindzów uciekło do ościennego Bangladeszu, a około 30 000 mieszkańców stanu Arakan zostało przesiedlonych przemocą; mając na uwadze, że 56 000 Rohindzów jest obecnie zarejestrowanych przez Biuro UNHCR w Malezji;
- H. mając na uwadze, że od 2011 r. w Mjanmie/Birmie poczyniono kroki w kierunku reformy gospodarki i systemu politycznego; mając jednak na uwadze, że armia nadal sprawuje nieproporcjonalną kontrolę nad sprawami państwowymi; mając na uwadze, że w listopadzie 2015 r. wybrano nowy parlament krajowy, a w marcu 2016 r. powstał demokratycznie wybrany rząd krajowy;

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

- I. mając na uwadze, że w odpowiedzi UE i inne światowe podmioty zniosły sankcje i pozwoliły Mjanmie/Birmie na reintegrację ze światowymi strukturami politycznymi i gospodarczymi; mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie odegrały znaczącą rolę w procesie reformy i otwarcia oraz wniosły wkład taki jak m.in. znaczna pomoc rozwojowa, szkolenia i współpraca techniczna, promowanie kompleksowego ogólnokrajowego porozumienia o zawieszeniu broni oraz handel w ramach instrumentu „wszystko oprócz broni”; mając na uwadze, że UE i Mjanma/Birma prowadzą doroczny dialog dotyczący praw człowieka;
- J. mając na uwadze, że wiele problemów utrzymuje się jednak, w tym w obszarze praw człowieka, a w szczególności w odniesieniu do sytuacji muzułmańskiej mniejszości Rohindża; mając na uwadze, że ponad milion muzułmanów Rohindża mieszka w Mjanmie/Birmie od pokoleń, jednak obecnie są oni jedną z najbardziej prześladowanych mniejszości na świecie; mając na uwadze, że od wejścia w życie birmańskiej ustawy o obywatelstwie z 1982 r. oficjalnie są oni bezpaństwowcami; mając na uwadze, że władze Mjanmy/Birmy i państwa ościennie nie chcą Rohindżów, mimo że na terytorium niektórych z tych państw przebywają duże grupy uchodźców z tej mniejszości; mając na uwadze, że ramy prawne instytucjonalizują dyskryminację mniejszości, a w szczególności czynią Rohindżów bezpaństwowcami, gdyż ogłoszono, że ich tymczasowe dowody tożsamości („białe karty”) straciły ważność w marcu 2015 r., a od 2012 r. nie wydaje się metryk urodzenia dla ich dzieci;
- K. mając na uwadze, że władze Mjanmy/Birmy nadal odmawiają Rohindżom ich najbardziej podstawowych praw; mając na uwadze, że według sprawozdania parlamentarzystów ASEAN działających na rzecz praw człowieka z kwietnia 2015 r. w chwili, gdy redagowano to sprawozdanie, około 120 000 Rohindżów przebywało w ponad 80 obozach dla przemieszczonych wewnątrz w stanie Arakan, z ograniczonym dostępem do pomocy humanitarnej, natomiast 100 000 innych uciekło w ostatnich latach do innych krajów drogą morską lub lądową, często oddając się w ręce przemytników ludzi, i wielu z nich zginęło podczas tych niebezpiecznych podróży;
- L. mając na uwadze, że według doniesień gwałt jest powszechnie wykorzystywany w Mjanmie/Birmie przez siły zbrojne jako narzędzie wojny w celu zastraszenia mniejszości etnicznych, co ma druzgocące skutki dla ofiar; mając na uwadze, że specjalna przedstawiciel Sekretarza Generalnego ONZ ds. przemocy seksualnej w konfliktach Zainab Hawa Bangura wyraziła głębokie zaniepokojenie tym problemem; mając na uwadze, że Międzynarodowy Trybunał Karny umieścił gwałt i inne formy przemocy na tle seksualnym w swoim wykazie aktów stanowiących zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości; mając na uwadze, że w szczególności kobiety Rohindża padają ofiarą różnorodnych form dyskryminacji, w tym wykorzystywania seksualnego i przymusowej sterylizacji;
- M. mając na uwadze, że istnieją poważne obawy dotyczące sytuacji społeczności LGBTI w Mjanmie/Birmie, do której to społeczności należą również Rohindżowie, a której członkowie wciąż są prześladowani i traktowani jak przestępcy na podstawie wykorzystywanego jako pretekst przepisu z epoki kolonialnej, tj. paragrafu 377 kodeksu karnego, oraz spotykają się z arbitralnymi aresztowaniami i przetrzymywaniem, zastraszaniem, fizycznymi napaściami i napaściami o charakterze seksualnym, a także odmową świadczeń zdrowotnych
- N. mając na uwadze, że Aung San Suu Kyi ogłosiła na spotkaniu ze specjalną sprawozdawczynią ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie Yanghee Lee, że rząd nie będzie używał wyrazu „Rohindża” – nawiązując do polityki prowadzonej w czasach dyktatury wojskowej – ponieważ jest on uznawany, podobnie jak wyraz „Bengalczyk”, za obraźliwy, i że zamiast tego proponuje się nowy termin „społeczność muzułmańska w stanie Arakan”;
- O. mając na uwadze, że oprócz przygotowań do krajowej konferencji pokojowej Mjanma/Birma podjęła pewne starania, by dokonać postępów w procesie pokojowym; mając na uwadze, że kluczową kwestią jest utrzymanie krajowego zawieszenia broni oraz objęcie nim wszystkich etnicznych ugrupowań zbrojnych, aby zapewnić pokój, dobrobyt i jedność kraju;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu doniesień o brutalnych starciach na północy stanu Arakan i ubolewa z powodu ofiar śmiertelnych, utraty przez ludzi źródeł utrzymania i schronienia, a także z powodu doniesień dotyczących nieproporcjonalnego użycia siły przez siły zbrojne Mjanmy/Birmy; potwierdza, że władze Mjanmy/Birmy mają obowiązek przeprowadzić śledztwo w sprawie ataków z 9 października 2016 r. i ścigać osoby odpowiedzialne za te ataki, jednak musi się to odbywać zgodnie ze zobowiązaniami i standardami w zakresie praw człowieka;
2. wzywa wojsko i siły bezpieczeństwa do natychmiastowego zaprzestania gwałtów, prześladowań i zabójstw osób należących do ludu Rohindża, a także do zaprzestania palenia ich domów;

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

3. z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie przez rząd Mjanmy/Birmy utworzenia komisji śledczej w sprawie niedawnych aktów przemocy w stanie Arakan; wzywa rząd Mjanmy/Birmy, aby umożliwił ONZ i innym obserwatorom zewnętrznym pomoc w śledztwie w sprawie ostatnich wydarzeń, do jakich doszło w prowincji Maungdaw w stanie Arakan, w tym ataków z dnia 9 października 2016 r. oraz podjętych w ich następstwie działań rządu; podkreśla potrzebę odpowiedniego ścigania winnych i zapewnienia odpowiedniego zadośćuczynienia ofiarom naruszeń;
4. podkreśla, że jest to jedynie pierwszy krok w ramach szerszych działań na rzecz położenia kresu bezkarności zbrodni przeciwko mniejszości Rohindża; jest szczególnie zbulwersowany doniesieniami o stosowaniu przemocy seksualnej jako sposobu zastraszania i narzędzia wojny w zwalczaniu mniejszości Rohindża oraz domaga się osądzenia sprawców tych zbrodni;
5. domaga się ponadto, by rząd Mjanmy/Birmy natychmiast umożliwił dotarcie pomocy humanitarnej do wszystkich obszarów ogarniętych konfliktem i przesiedleńców;
6. domaga się, by rząd i władze cywilne Mjanmy/Birmy natychmiast położyły kres potwornej dyskryminacji i segregacji mniejszości Rohindża;
7. wzywa w związku z tym rząd Mjanmy/Birmy, by zreformował ustawę o obywatelstwie z 1982 r. i przywrócił mniejszości Rohindża obywatelstwo; wzywa rząd Mjanmy/Birmy i władze stanu Arakan, aby od zaraz zaczęły rejestrować wszystkie dzieci w momencie narodzin;
8. wzywa rząd Mjanmy/Birmy do zniesienia wszelkich zbędnych, dyskryminujących i nieproporcjonalnych ograniczeń w stanie Arakan;
9. wzywa rząd Mjanmy/Birmy do walki z handlem ludźmi i międzynarodową przestępczością zorganizowaną;
10. wzywa rząd Mjanmy/Birmy do zacieśnienia współpracy z ONZ, w tym z Biurem UNHCR oraz osobami upoważnionymi w ramach procedury specjalnej; nalega na rząd Mjanmy/Birmy, by natychmiast wprowadził w życie zalecenia zawarte w rezolucji Rady Praw Człowieka ONZ nr 31/24 w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie; wzywa rząd Mjanmy/Birmy, aby zaprosił Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka do otwarcia biura w tym kraju, posiadającego pełny mandat i odpowiedni personel;
11. wzywa rząd Mjanmy/Birmy, by jednoznacznie potępił wszelkie podżeganie do nienawiści na tle rasowym lub religijnym, podjął działania w celu wyeliminowania mowy nienawiści, w tym ze strony radykalnych grup buddyjskich, oraz walczył z dyskryminacją społeczną mniejszości Rohindża oraz z wrogimi działaniami wobec niej; wzywa ponadto rząd Mjanmy/Birmy, aby stał na straży powszechnego prawa do wolności religii lub przekonań;
12. wzywa laureatkę Nagrody im. Sacharowa Aung San Suu Kyi, by wykorzystała swoje ważne stanowisko w rządzie Mjanmy/Birmy do poprawy sytuacji mniejszości Rohindża; przypomina oświadczenie rzecznika partii Aung San Suu Kyi z dnia 18 maja 2015 r., zgodnie z którym rząd Mjanmy/Birmy powinien przywrócić mniejszości Rohindża obywatelstwo;
13. zaleca rządów państw, które zmagają się z napływem uchodźców Rohindża, aby ściśle współpracowały z Biurem UNHCR, które posiada techniczną wiedzę fachową w zakresie analizy statusu uchodźców oraz mandat do ochrony uchodźców i bezpaństwowców; wzywa te kraje, aby przestrzegały zasady non-refoulement oraz aby nie odsyłały uchodźców Rohindża z powrotem, przynajmniej do czasu znalezienia zadowalającego i godnego rozwiązania ich sytuacji; wzywa w szczególności Bangladesz do umożliwienia wjazdu uchodźcom Rohindża, choć docenia starania już poczynione przez ten kraj, aby przyjąć kilkaset tysięcy uchodźców;
14. z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie strategii UE wobec Mjanmy/Birmy; podkreśla, że zacieśnienie stosunków z Mjanmą/Birmą leży w strategicznym interesie UE; uważa, że nowy rząd ma historyczną szansę oraz obowiązek, by umocnić demokrację i zapewnić pokój, pojednanie narodowe i dobrobyt; jest zdania, że dalsze pogłębianie stosunków między UE a Mjanmą/Birmą musi być uzależnione od rzeczywistych postępów w dziedzinie praw człowieka w tym kraju;
15. zgadza się również z zawartym w konkluzjach Rady wezwaniem do tworzenia sprawnych instytucji demokratycznych i silnego społeczeństwa obywatelskiego, przestrzegania podstawowych praw i wolności, a także wspierania praworządności;

Czwartek, 15 grudnia 2016 r.

16. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, by kontynuowała regularny dwustronny dialog dotyczący praw człowieka oraz by szczególnie omówiła sytuację związaną z problematycznymi przepisami i dyskryminacją mniejszości, zwłaszcza mniejszości Rohindża, i poinformowała Parlament Europejski o wynikach tych rozmów;
 17. wzywa UE i jej państwa członkowskie, by nadal wspierały nowe struktury demokratyczne w Mjanmie/Birmie oraz by koncentrowały się w szczególności na współpracy technicznej w celu poprawy różnych funkcji państwa;
 18. wzywa UE i jej państwa członkowskie do dalszej analizy sytuacji w Mjanmie/Birmie podczas posiedzenia Rady Praw Człowieka ONZ w ramach punktu 4 porządku obrad;
 19. wzywa UE, aby wspierała Biuro UNHCR w działaniach na rzecz pomocy uchodźcom Rohindża w regionie Azji Południowej i Południowo-Wschodniej;
 20. wzywa UE i jej państwa członkowskie do poparcia globalnego planu działań Biura UNHCR na rzecz eliminacji bezpaństwowości na lata 2014–2024;
 21. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentowi Birmy/Mjanmy, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich UE, Sekretarzowi Generalnemu ASEAN, Międzyrządowej Komisji ds. Praw Człowieka ASEAN, specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie, Wysokiemu Komisarzowi NZ ds. Uchodźców oraz Radzie Praw Człowieka ONZ.
-